

بنام خدا

" صدای پای آب "

نوشته ی: فرامرز رنجبر

در پهنه پر طراوت کوهپایه های توچال آنجا که از شمال به کوه های البرز ، از شرق به گلابدره ، از مغرب به ولنجک و از جنوب با تجریش همسایگی دارد. منطقه ایست که روزگاری محل استقرار بیلاقی شاهان قاجار و پس از کودتای ۱۲۹۹ و با وسعتی تازه به اقامتگاه تابستانی پهلوی اول و دوم اختصاص داشته است و امروزه با تغییرات به عمل آمده در نوع معماری و کاربری هایی که در سه دهه گذشته به وقوع پیوسته به مجموعه ای با شاخصهای فرهنگی تاریخی تبدیل گشته است. برخی از عمارات با حفظ معماری و اموال و اشیاء مربوطه و تنها با دگرگونی در نحوه فعالیت ، کاخ موزه و ما بقی با تغییرات گسترده تر در جهت تطبیق با وظایف مجموعه موزه نام گرفته اند.

تصور گسترده ای با تنوع پوشش گیاهی متفاوت ، ساختمانهایی با معماری داخلی و بیرون حائز توجه و اشیائی نفیس و کم نظیر که مجموعاً در وسعتی معادل یکصد و ده هکتار گنجانده شده نه تنها شرایط مناسب برای پژوهشگران عرصه های مختلف موضوعی در قالبهای میدانی و کتابخانه ای را فراهم آورده است بلکه آنگونه که آمار ها نشان میدهند و کم و کیف پرسشنامه ها اقرار دارند مجموعه ایست برای گذران ساعات تفریح و فراغت خانواده ها که بی شک عواملی در آن دخیلند.

مارتین نیوید و اسد نیوید جامعه شناسان برجسته و معروف که علاقه خاص به تحقیق در فعالیت های اوقات فراغت و امور تفریحی نشان میدادند نظریه زیر را ارائه نمودند :

" تفریح به هر نوع فعالیت فردی و یا گروهی اطلاق می شود که در اوقات فراقت صورت می گیرد و از آنجا که یک فعالیت آزاد اختیاری و لذت بخش است جاذبه خاصی دارد "

حتی در کتابهایی که در زمینه ایجاد آمادگی تفریحی در بین کارکنان نوشته شده است این قبیل نظریات بچشم می خورد بطوریکه هارولدیر و چارلز برایت بیل در جلد دوم کتاب پر فروش خود تحت عنوان تفریحات جامعه در تعریف کلی تفریح می نویسند "تفریح فعالیتی اختیاری و آزاد است که در اوقات فراغت و به منظور لذت و رضایت خاطر که به دنبال دارد انجام می گیرد."

از آنجا که حوزه این تعارف با بسیاری از فاکتورهای یک مجموعه با تاریخچه فوق در تعارض است یکی از انتقادهایی که می توان بر آن وارد داشت این که هیچ معنی و ایده فرهنگی اجتماعی از آنها استنباط نمی شود بدین لحاظ است که تعدادی از نویسندگان و صاحب نظران در زمینه تفریحات چنین نوشته اند که تفریح هنگامی جزء خدمات اجتماعی به گرایش فرهنگی و .... محسوب می شود که توسط سازمانهای دولتی و نهادهای مربوط اداره گردد و تنها جنبه اختیاری و لذت بخش بودن آن مورد نظر نباشد ، بلکه باید از لحاظ اجتماعی مورد قبول بوده اخلاقاً منطقی باشد و در رفاه فردی و اجتماعی به معنی گسترده و وسیع آن موثر واقع شود .

روند تحلیل تفریح در اجتماعات امروزی مبین این قضیه است که تفریح یک پدیده نو نیست بلکه برعکس از قدیم فلاسفه آنرا عمیقاً مورد بحث قرار داده اند مثلاً ارسطو می گوید ما نه تنها باید قادر باشیم خوب کار کنیم بلکه باید از اوقات فراغت نیز به نحوه احسن بهره بگیریم برای اینکه مایه اصلی همه کارها بیکاریست.

ریشه دار بودن موضوع و بررسی آن از سری صاحب نظران و ارائه نظریه های متعدد منتج به ارائه ارکانی شده که چگونگی رشد دامنه تفریحات در جامعه های امروزی را بیان می دارند و عبارتند از:
۱- افزایش اوقات فراغت ، که در نتیجه صنعتی و ماشینی شدن زندگی و تقلیل ساعات کار ، پائین آمدن سن بازنشستگی، پیشرفت های پزشکی و رفاه عمومی و بطور کلی تکنو لوژی جدید به وجود می آید.

۲- رفاه اجتماعی ، رشد مداوم در آمد ملی و بالا رفتن سطح زندگی مردم که امکان صرف بودجه بیشتری در کارهای مربوط به تفریحات سالم و فعالیتهای اوقات بیکاری را فراهم می سازد .

۳- عوامل اجتماعی از قبیل توسعه تمدن شهری ، انتقال جمعیت طبقه متوسط به زندگی خارج شهر و حومه نشینی ، وضع بد اقلیت های منحط و رشد سریع جمعیت بویژه در سنین نوجوانی و جوانی

۴- پیشرفت همه جانبه خدمات اجتماعی در جهت برآوردن نیازهای افراد ، به ویژه برای کسانی که به سن پیری رسیده اند و بیماران ، باز نشستگان ، و گروه های مشابه آنها

۵- شناخت اهمیت روزافزون هزینه های اوقات بیکاری در اقتصاد ملی

۶- نهضت بزرگ و موثری که جهت نگهداری ، حمایت اصلاح و توسعه منابع طبیعی به عمل آمده که

زمانی طولانی بیرحمانه از بین میرفتند.

۷- افزایش علاقه عمومی به فعالیتهای هنری و فرهنگی

۸- ارتباط مستقیم تفریحات باهدف ها، ارزشها و برنامه های فرهنگی و معنوی

بی شک برنامه های مدیریتی مجموعه فرهنگی و تاریخی سعد آباد بنابه چشم انداز ترسیم شده در عرصه های میراث فرهنگی ، صنایع دستی و گردشگری با توجه به ارکان هشت گانه یاد شده و در جهت تحقق تصمیمات مناسب موضوعی تدوین گردیده است معذک گستره و نفوذ تاثیر گذاری آن نیاز به بستر های مناسب تری دارد.